
STAPHYLOCOCCAL SCALDED SKIN SYNDROME (SSSS)

WAT IS HET STAPHYLOCOCCAL SCALDED SKIN SYNDROME ?

Het **staphylococcal scalded skin syndroom**, afgekort als **SSSS** is een ernstige huidinfectie veroorzaakt door de bacterie **Staphylococcus aureus**, waarbij de huid op grote delen van het lichaam los kan laten. Er ontstaan oppervlakkige blaren, het beeld lijkt een beetje op de blaren die kunnen ontstaan na een heetwater verbranding. Daar komt ook de naam scalded skin vandaan. Scalded is het Engelse woord voor verbrand.

HOE ZIET HET STAPHYLOCOCCAL SCALDED SKIN SYNDROOM ER UIT ?

SSSS is een infectie die meestal **jongere kinderen** treft, van pasgeborenen tot een jaar of vijf oud. Boven de vijf jaar komt het weinig voor. Bij volwassenen en bejaarden kan het voorkomen als de afweer niet goed is, maar dat is erg zeldzaam. Bij kinderen begint het meestal met roodheid en soms ook korstjes en blaasjes rond de mond en rond de ogen. Daarna verspreid de roodheid zich over de rest van het lichaam, de romp, armen en benen, en in de lichaamsplekken (oksels en liezen). De kinderen kunnen griepig of hangerig zijn en lichte koorts hebben. Vervolgens wordt de huid pijnlijk en begint los te laten. Er ontstaan **grote, slappe en oppervlakkige blaren**. Daar waar de blaren kapotgaan ontstaan oppervlakkige wonden met een rode kleur, deze gebieden lekken ook vocht. De slijmvliezen doen niet mee.

HOE ONTSTAAT STAPHYLOCOCCAL SCALDED SKIN SYNDROOM ?

De bacterie die SSSS veroorzaakt, de stafylokok (*Staphylococcus aureus*) produceert een **gifstof (toxine)**. Dit toxine verspreid zich via de bloedbaan door het lichaam en veroorzaakt op afstand blaren. Men heeft ontdekt dat het toxine dat de blaren veroorzaakt een enzym is dat de verbinding tussen huidcellen kapot maakt. De huidcellen zitten vervolgens niet meer goed aan elkaar vast waardoor er blaren ontstaan. Niet alle stafylokokken maken dit toxine aan, sommige varianten doen het. Vooral kleine kinderen krijgen SSSS, omdat ze nog niet zo goed het toxine kunnen afbreken en via de nieren kunnen verwijderen uit het lichaam. Het toxine is alleen schadelijk voor de huid, het heeft geen effect op inwendige organen.

De stafylokok is een huidbacterie die heel veel voorkomt. Het is eigenlijk een normale bewoner van de huid, al vanaf de geboorte. De meeste mensen hebben stafylokokken op de huid zonder dat die klachten veroorzaken. De stafylokokken kunnen zich ook nestelen in de neus (neusdragerschap) en in de bilspleet. De stafylokok is dezelfde bacterie die ook krentenbaard (impetigo) veroorzaakt, een infectie met gelige korstjes rond de mond of op het lichaam. Ook bij impetigo kan blaarvorming ontstaan.

Een infectie met stafylokokken kan ontstaan door contact met iemand anders die een actieve infectie heeft. Vaak gebeurt dat op school via spelen met andere kindjes die een krentenbaard hebben. Het kan ook worden opgelopen door contact met volwassenen die stafylokokken in de neus hebben, of die een steenpuist hebben. Een infectie kan ook ontstaan door besmetting met de eigen stafylokokken die op de huid leven. Dit gebeurt vooral als de huid of het slijmvlies ergens beschadigd is, waardoor de stafylokokken kunnen binnendringen. Slijmvliezen kunnen worden beschadigd door een verkoudheid (een virusinfectie). Daarom ziet men een SSSS vaak bij kinderen die net een verkoudheid hebben doorgemaakt. De huid kan beschadigd worden door verwondingen, maar ook door eczeem. Bij eczeem is de huid schilferend en niet stevig gesloten en kunnen bacteriën makkelijk binnendringen.

HOE WORDT DE DIAGNOSE GESTELD ?

De diagnose wordt gesteld op het klinisch beeld, op hoe het er uit ziet. De combinatie van oppervlakkige slappe blaren en korstjes rond de mond, bij een jong kind, is voldoende om er aan te denken. Er zijn ook andere huidbeelden die er op kunnen lijken, zoals overgevoelighedsreacties met blaarvorming. Eventueel kan een stukje losse huid door de patholoog worden bekeken, dit levert snel de uitslag op. Soms is het nodig om een huidbiopt af te nemen om andere blaarziekten uit te sluiten.

Het is gebruikelijk om ook kweken af te nemen van de neus, de keel, de ogen, de oren en de bilspleet, de huid rond de anus. Het heeft geen zin om kweken af te nemen van de blaren, want daar zitten de bacteriën niet. De bacteriën zitten meestal in de keel of rond de mond of rond de anus, en ze veroorzaken op afstand blaren via de toxinen die ze verspreiden. De kweken duren een paar dagen. Er wordt niet gewacht op de uitslag maar meteen behandeld met antibiotica. Toch zijn de kweken nuttig, om aan te tonen dat de stafylokokken er zijn, maar ook om te kijken of ze wel gevoelig zijn voor de antibiotica die zijn gestart. Bij hoge koorts worden ook bloedkweken afgenomen.

HOE WORDT STAPHYLOCOCCAL SCALDED SKIN SYNDROOM BEHANDELD ?

Meestal is het nodig om opgenomen te worden in het ziekenhuis en per infuus antibiotica toe te dienen. Het gaat vaak om jonge kinderen, soms om pasgeborenen, en het moet zeker zijn dat de antibiotica goed worden opgenomen. Daarnaast kan met het infuus ook het vochtverlies via de blaren worden aangevuld. Na het starten van antibiotica gaat het vaak snel goed, al aan het eind van de tweede dag kan men zien dat er geen nieuwe blaren bijkomen en dat het goed gaat met het kind. Een enkele keer kan het voorkomen dat de bacteriën niet gevoelig zijn voor de gegeven antibiotica. Dan gaat het niet snel beter en moet een ander type antibiotica worden gegeven.

HOE IS DE PROGNOSE ?

Als er bij een jong kind blaren ontstaan moet u snel naar het ziekenhuis, naar een dermatoloog. De dermatoloog kan de diagnose snel stellen, waarna direct de behandeling kan worden gestart. De opname in het ziekenhuis, het inbrengen van het infuus en het uitrekenen van de juiste hoeveelheden antibiotica wordt geregeld door de kinderarts en kan vaak ook op dezelfde dag. Met al deze maatregelen gaat het snel weer goed. De blaren zijn oppervlakkig en genezen in enkele dagen zonder littekens achter te laten. Na een doorgemaakte infectie zal het niet nog een keer gebeuren, er wordt weerstand opgebouwd tegen de bacterie.

